

ÁLLÁSPONT

1993. augusztus

I. évfolyam, 4. szám

BÁNYÁSZNAPRA

A napokban hallottam, hogy a Jó Szerencsét Művelődési Központ és a Garas Áruház vezetése hagyományápolás címén 1993. szeptember 4-én és 5-én a Garas Áruház előtti parkolóban kirakodóvásárral, árubemutatóval, kóstolóval és kultúrműsorral emlékezik az elmúlt évtizedekben szeptember első vasárnapján ünnepelt bányászokra. Hagománytisztelt. Ez vezérli a szervezőket. Történelmi lépésekben 40-43 év – amíg szeptember első vasárnapján ünnepeltük a bányásznapot – nem idő. A ma élő nyugdíjas, munkanélküli és néhány még szerencsére ma is aktív bányásznak és családtagjaiknak döntő többsége számára eleven emlékek kötődnek e szeptemberi naphoz. A bányász-apával először a közösségben itt találkozott az eszmélő gyermek szülei munkatár-

saival, itt kapta a többi gyerektársaival bányásznapi ajándékot, apa, anya hűségpénzéből az új tanévre ruhát, a felszerelést, a hön vágyott kerékpárt. A város ilyenkor ünnepi hangulatban volt. A reggeli zenés ébresztő, a ringlispil, a kitüntetés, a vásár, a jutalom, a hideg sör úgy tartozott hozzá, mint az elmúlt évben elvesztett társakra való néma megemlékezés perce.

Az első szeptemberi bányásznapok eszmélő gyermekei ma már többségében nyugdíjasok. Sokan eltávoztak közülünk. Akik a bányának köszönhetik mai családi létüket, egyre szűkösebb megélhetésüket és sokszor reménytelennek tűnő jövőjüket, valószínű nekik jelent valamit e szeptemberi nap. Ha mást nem, egyet biztosan, a fiatalságukat! Amikor hittel, bizalommal termeltek, várost épít-

tek, új generációt neveltek. Akik közül sokan életüket adták a mohó föld mélyén, hogy az otthonokban meleg, világosság, békesség legyen, a gazdagság működni tudjon. Egy-egy bányásznapi mérlegkészítés és a jövőbetekintés napja is.

Sajnos szomorú a mai mérlegkészítő. Egyre kevesebb munkahely, egyre kevesebb a kitermelt szén és mint a leszerelő katona, a mai palotai bányász is kénytelen a napokat számlálni az utolsó leszállásig. Könyörtelen a piac, könyörtelen az élet maga is! Ami Várpalota és a környéki települések fejlődése alapjának szolgált közvetlenül és közvetve a századfordulótól, az a bánya volt! Ezreknek adott évtizedeken keresztül kenyeret. Keserves, de biztos kenyér volt.

Ma már csak alig félezer embernek második otthona az egyre zsugorodó palotai bánya. A vállalat egykori kiszolgáló üzemeiből alakult KFT-k, RT-k küzdenek a megmaradásért a piaci létért. Kívánjuk, hogy ezt a küzdelmet siker koronázza!

Tőlünk nyugatra sok olyan település található, ahol már régen becsukták a bányát, de a település közössége őrzi a bányászattal kapcsolatos hagyományokat! Ezt kívánják tenni 1993-ban Várpalotán is a szervezők. Ehhez kapcsolatos gondolataim egy részét továbbítva, kívánok Önöknek

JÓ SZERENCSÉT!

Viszontlátásra szeptember 4-én és 5-én a Garas előtt Várpalotán!

Bányász!

Szerencse fel!

Egy szakma végnapjai és hagyományápolása

Városunkban, a már elhatározott tervek alapján felhagynak a bányaműveléssel.

A létszám szükséges csökkentése folyamatos. A nyugdíjbavonulási kedvezmények, a végkielégítés rendszere a felszínre kerülő egyéni gondok kísérőhatásai feszültségeket is jelentenek.

Úgy tapasztalom, hogy a várpalotai bányászok szomorúan, de fegyelmet állampolgárként veszik tudomásul mindezeket.

Vannak akik kétségeiket félretereszik, és talán bíznak abban, hogy az ország gazdasága e mélypont után előbb vagy utóbb lendületbe jön. Megteremtve

ezzel a pályakezdő és a középosztály számára a munkalehetőségeket, a boldogulás új útjait.

Reménykednek azok is akik a tisztességes visszavonulás elérését a közelebbi években megszerezve, így a korábbi munkájuk után járó, és értékálló nyugdíjfolyósítást kiérdemlik.

Most, amikor a szakma egyik ünnepének ideje eljött nehéz megfogalmazni a várpalotaiak érzelmeit, ha a BÁNYÁSZNAPRA gondolnak.

Úgy tudom a rendszerváltást követően felvetődött, hogy mikor is legyen a BÁNYÁSZNAP?

A hagyomány a Borbála-nap mellett szól, ennek ellenére a dolgozók túlnyomó többsége a szeptemberi ünnep mellett ér-

vult. Ennek a döntésüknek – emlékezetemben jól él – 1992-ben igen kis létszámú megjelenésükkel nyomatékot is adtak.

Intézményünk, a Jó Szerencsét Művelődési Központ közművelődési programjaiban mindkét időpontról megfelelően megemlékezik. Borbála-napon a nagyközönség láthatta a bányászattal kapcsolatos szoborkiállításokat, „Bányászat a festészetben” kiállítást.

A szeptemberi rendezvényeket a szabadtéri igényeknek megfelelően tervezzük. Ez évben, szeptember 4-én és 5-én az alábbiakat kínáljuk: *népművészeti kirakodóvásárt, majoretta bemutatót, néptáncot, sportrendezvényeket, modellezők bemutatóját, lézer showt és utcabált.*

Bizonyára mindenki megtalálja a számára érdekeset, kedvére való. A helyszín a szokásos területen a Bányabekötő út mentén lesz. Szeretettel várunk minden kedves érdeklődőt, akik kikapcsolódásra és vidámságra vágyanak.

Az 1876. óta folyamatos bányászkodás településünk történetében tehát végnapjait éli.

Nekünk, népművelőknek mégis az a feladatunk, hogy emlékezzünk, és emlékeztessünk erre a soha sem volt könnyű szakmára a magunk sajátos eszközeivel. Mert bányászatával ez a város örökre beírta nevét történelmünkbe.

Köszönjük mindnyájatoknak!

Petrovics László